

Súd: Okresný súd Malacky
Spisová značka: 32Csp/12/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1621200701
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Albert
ECLI: ECLI:SK:OSMA:2022:1621200701.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Malacky, sudkyňou Mgr. Zuzanou Albert, v právnej veci žalobcu: X., zast.: Sidor a partneri, s.r.o., IČO: 52 635 970, Železničná 4/A, 920 01 Hlohovec, proti žalovanému: BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, Boulevard Haussmann 1, 750 09 Paríž, Francúzsko, zapísanému v Registri obchodu a spoločností pod č. 542 097 902, konajúcemu prostredníctvom BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočka zahraničnej banky, IČO: 47 258 713, Karadžičova 2, 811 09 Bratislava, zast.: Advokátska kancelária Nagyová Tenkač, s.r.o., IČO: 47 258 713, Ružinovská 42, 821 01 Bratislava, o zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia 700,00 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadostučinenie vo výške 700,00 Eur, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Súd p r i z n á v a žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 23.02.2021 domáhal voči žalovanému zaplatenia primeraného finančného zadostučinenia vo výške 700,00 Eur a náhrady trov konania. Na odôvodnenie žaloby uviedol žalobca, že so žalovaným uzavrel dňa 19.06.2012 spotrebiteľskú zmluvu č. XXX XXX XXX XXX XX. (ďalej len „Zmluva“), na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi spotrebiteľský úver. Zmluva sa na podnet žalobcu stala predmetom súdneho prieskumu v konaní pred Okresným súdom Malacky sp. zn. 31Csp/33/2018, ktorého rozhodnutie bolo potvrdené Krajským súdom v Bratislave pod sp. zn. 8Co/269/2019, a to konkrétne v otázke prítomnosti podstatných náležitostí v zmysle § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z. z. (ďalej len „ZSÚ“) v Zmluve. V označenom konaní súd považoval úver poskytnutý žalobcovi predmetnou Zmluvou za úver bezúročný a bez poplatkov pre nedostatok náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. j) ZSÚ s poukazom na § 11 ods. 1 písm. a) ZSÚ a pre nesprávne uvedenie RPMN v neprospech spotrebiteľa podľa § 11 ods. 1 písm. b) ZSÚ, žalobcovi tak vznikol nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia proti žalovanému v zmysle § 451 ods. 2 OZ. Naďalej tak nemôže byť sporné, že žalovaný porušil práva žalobcu ani to, že žalobca bol úspešný v uplatnení svojich práv. Dôvodnosť žaloby vo veci samej je daná tým, že žalobca splnil jediný kvalifikačný znak pre priznanie primeraného finančného zadostučinenia - úspešne uplatnil porušenie práva alebo povinnosti v zmysle hypotézy právnej normy § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. (ďalej len „ZoOS“). Uvedené bolo napokon opakovane potvrdené rozhodovacou praxou všeobecných súdov SR, predovšetkým Najvyššieho súdu SR. (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015, rovnako aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dna 30.01.2019, sp. zn. 6Cdo/127/2017). Rozhodnutia súdov nie len na vnútroštátnej úrovni už ustálili, že nevyhnutnosť ochrany spotrebiteľa je daná jeho nerovným postavením vo vzťahu spotrebiteľ - dodávateľ, vyplývajúcim z nerovnováhy vyjednávacej sily, nerovnomernosti znalosti a ekonomickej neúmernosti zdrojov. Systém ochrany zavedený smernicou 93/13 EHS, ktorý bol prebratý aj do Občianskeho zákonníka, vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa nachádza v nerovnom postavení

voči predávajúcemu, alebo poskytovateľovi z hľadiska jeho vyjednávacej sily, z hľadiska úrovne informovanosti, čo ho vedie k tomu, že pristúpi na podmienky vopred vytvorené predávajúcim, alebo poskytovateľom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah. V týchto vzťahoch je práve dodávateľ vo fakticky výhodnejšom postavení, pretože má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému svoje služby poskytuje. ZSÚ, ale i ďalšia právna úprava zavedená do právneho poriadku SR za účelom ochrany spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v porovnaní s dodávateľom, na vyváženie faktickej prevahy dodávateľa, zakotvila pomerne prísne pravidlá a náležitosti, ktoré musí zmluva o spotrebiteľskom úvere (spotrebiteľská zmluva) spĺňať, a ktorú právnu úpravu žalovaný nerešpektoval a porušil práva žalobcu. Zmyslom primeraného finančného zadosťučinenia je jednak satisfakcia, ktorá sa vzťahuje na konkrétneho spotrebiteľa, ktorému je primerané finančné zadosťučinenie priznané v relatívnej podobe. Okrem toho má však aj preventívnu funkciu, ktorá nie je o nič menej významná a ktorej úlohou je odradiť nečestných dodávateľov od porušovania právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa. Napokon je tu sankčná funkcia, ktorá má viesť k tomu, aby dodávateľia boli postihnutí aj v majetkovej sfére, aby boli dostatočne odradení od nekalého konania, ktorého sa dopustili voči úspešnému spotrebiteľovi, keďže ako ukazuje už niekoľkoročná súdna prax, konštatovanie absencie požadovaných zákonných náležitostí v zmluvách so spotrebiteľmi, resp. vyhlásenie zmluvných podmienok za neprijateľné, javí sa byť nedostatočné. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí ak táto ujma tu je. Napokon, je bez právneho významu, či ujma spotrebiteľovi aj reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy. Výška nemajetkovej ujmy v prípadoch podľa § 3 ods.5 ZoOS môže zodpovedať výške finančnej ujmy, ktorá spotrebiteľovi hrozila (rozsudok KS Prešov z dňa 02.05.2017, sp. zn. 11Co/56/2016, KS Prešov z dňa 27.03.2014, sp. zn. 20Co/107/2013, KS Prešov zo dňa 11.04.2017, sp. zn. 19Co/169/2016). Žalobcovi by v prípade, že by ostal pasívny v bránení svojich majetkových práv, reálne vznikla ujma v celkovej výške 10.440,00 Eur, keď celková suma žalobcom uhradených finančných prostriedkov bola 27.440,00 Eur a reálne poskytnutá suma žalovaným žalobcovi bola 17.000,00 Eur. Súdom aj bola žalobcovi priznaná výška bezdôvodného obohatenia 10.440,00 Eur. Potom s prihliadnutím na závažné porušenie práv žalobcu zo strany žalovaného, ktorých ochrany sa žalobca úspešne domohol na súde, je žalobca toho názoru, že primeraná povaha a rozsahu porušenia práv žalobcu je suma 7000,00 Eur. Priznaná výška primeraného zadosťučinenia by mala byť primeraná závažnosti (podstate, intenzite, trvalosti, šírke a oblasti negatívneho dopadu, možnostiam eliminácie dôsledkov a pod.) a mala by zohľadňovať okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva tak na strane toho, do chránených práv koho bolo zasiahnuté, ako aj na strane toho, kto do týchto práv zasiahol. V spojení s uvedeným, má žalobca má za to, že pokiaľ ide o ustálenie výšky súdom priznaného primeraného zadosťučinenia, je potrebné prihliadnuť na to, že žalobca musel vyhľadať právne poradenstvo, iniciovať spor (aby chránil svoje majetkové práva) proti žalovanému, ktorý ako podnikateľ v oblasti poskytovania úverov postupoval v rozpore so zákonom; žalobca sa ako spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že žalovaný sa konania, ktorého sa dopustil voči žalobcovi, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite; zo strany žalovaného došlo k takému porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré bolo bez ďalšieho spôsobilé privodiť (a i privodilo) ujmu spotrebiteľovi spočívajúcu v nezákonnom preplatení spotrebiteľského úveru a teda k strate finančných prostriedkov žalobcu; žalovaný sa dopustil konania v rozpore so zákonom a vopred naformuloval zmluvné podmienky tak, že nespĺňali zákonné náležitosti; pritom ide o produkt žalovaného predkladaný spotrebiteľom len na podpis v stovkách prípadov; žalobca mal snahu zabrániť vzniku sporu a kontaktoval žalovaného zaslaním predsporovej výzvy o vydanie bezdôvodného obohatenia s cieľom vec mimosúdne vyriešiť, žalovaný však ostal pasívny; žalobca mal snahu zabrániť vzniku sporu a kontaktoval žalovaného zaslaním predsporovej výzvy o mimosúdne riešenie nesporného nároku na primerané zadosťučinenie, opäť s cieľom zabrániť súdному sporu, žalovaný však ostal opäť pasívny; je pritom známe, čo vyplýva z bohatej a dlhodobej rozhodovacej činnosti slovenských súdov, že sa nejedná o ojedinelé porušenie spotrebiteľských práv zo strany žalovaného a musí byť nastolená určitá prevencia vo vzťahu k porušovateľovi spotrebiteľských práv; nekalé konanie žalovanej obchodnej spoločnosti pri poskytovaní pôžičiek a snaha pri pôžičkách nenavodzovať korektné vzťahy, ale presadzovať ekonomickú silu veriteľa a zneužiť postavenie odkázaného dlžníka, nemôže byť akceptované z dôvodu, že takým konaním dochádza k poškodeniu práv spotrebiteľa, čo v konečnom dôsledku musí byť reparované a ZoOS to aj umožňuje. NS SR v rámci svojej rozhodovacej praxe opakovane potvrdil, že ochrana spotrebiteľa je predmetom verejného záujmu a je nevyhnutná pre zvýšenie životnej úrovne a kvality života občanov (napríklad rozhodnutia NS SR z dňa 18.02.2015, sp. zn. 6ECdo 147/2014, NS SR z dňa 19.09.2013,

sp. zn. 1MCdo/9/2012, NS SR z dňa 16.01.2013 sp.zn.6MCdo/9/2012 a mnohé ďalšie). Vzhľadom na vyššie uvedené kritéria má žalobca za to, že suma vo výške 700,00 Eur splní všetky funkcie primeraného finančného zadosťučinenia a teda, že bude mať dostatočný satisfakčný charakter pre žalobcu, dostatočný sankčný charakter voči žalovanému v zmysle individuálnej i generálnej prevencie a bude zároveň odmenou pre žalobcu, že sa nekalému konaniu žalovaného nepodrobil, ale napriek nepochybne svojej slabšej ekonomickej a právnej situácii, ako si mohol zabezpečiť žalovaný, sa pustil do sporu s ním.

2. Žalovaný vo svojom vyjadrení k žalobe požiadal, aby súd žalobu pre nedôvodnosť zamietol. Všeobecne má podľa žalovaného zadosťučinenie charakter akejsi nápravy, kompenzácie za spôsobenú ujmu, či porušenie práva, pri skutočnosti, že k zásahu spočívajúcom v porušení dochádza jednostranne na základe činnosti jedného subjektu bez pričinenia sa iného subjektu. Druhej strane je teda následkom zásahu do práv poskytnuté okrem náhrady škody aj zadosťučinenie. Ten nárok získava tým, že k porušeniu došlo bez porušenia z poškodenej strany. Žalovaný je však toho názoru, že nie je možné prihliadať len na čisto formalistický výklad ustanovenia § 3 ods. 5 ZoOS, ale je potrebné prihliadať na účel a zmysel primeraného finančného zadosťučinenia, ktorý v prípade ochrany spotrebiteľa predstavuje kľúčový inštitút nápravy a satisfakcie, a ku ktorému by sa malo pristupovať citlivo s ohľadom na ten-ktorý konkrétny prípad. Súdna prax konštatuje, že „z dikcie predmetného ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa vyplýva, že úspešné uplatnenie tohto práva spotrebiteľa je potrebné splniť jednak podmienku úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinností ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa ako aj inými osobitnými predpismi, ako napríklad v tomto prípade ide o zákon o spotrebiteľských úveroch (zákon č. 129/2010 Z. z.) a v neposlednom rade aj o Občiansky zákonník (zákon č. 40/1964 Zb.), ale aj to, či tu odôvodnene vznikol nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia s ohľadom na individuálnu povahu sporu.“ Aj s ohľadom na uvedené závery súdnej praxe je potrebné prihliadať nielen na skutočnosť, že spotrebiteľ úspešne uplatnil porušenie práva alebo povinností ustanovenej ZoOS a osobitnými predpismi, ale vziať do úvahy individuálne okolnosti daného sporu. Žalovaný poukazuje najmä na skutočnosť, že žalobca sám požiadal žalovaného o uzatvorenie Zmluvy zo dňa 19.06.2012. Na základe tejto žiadosti žalovaný zaslal žalobcovi Zmluvu s kompletnou zmluvnou dokumentáciou. Žalobca sa mal možnosť s obsahom Zmluvy oboznámiť doma, v domácom prostredí (resp. žalobcom určenom prostredí podľa vlastnej úvahy), mal dostatok času na jej podpísanie (keďže časový úsek oboznámenia sa s obsahom Zmluvy a príslušnými dokumentmi nebol nijakým spôsobom ohraničený, a žalobca mal možnosť ju prečítať, vyplniť a podpísať v čase podľa vlastnej úvahy). Žalobcovi Zmluva nebola predložená bezprostredne na podpis, čiže žalobca mal dostatočne veľkú možnosť, aby si Zmluvu dôkladne preštudoval, posúdil alebo sa o zaslanom návrhu Zmluvy a súvisiacej kompletnej dokumentácie poradil. Žalobca sa mal možnosť oboznámiť s celým obsahom Zmluvy, ako aj so zmluvnými podmienkami. Žalovaný žiadnym spôsobom nenútil žalobcu k uzatvoreniu Zmluvy ani k čerpaniu peňažných prostriedkov, a preto žalovaný nemôže súhlasiť s tvrdením žalobcu, že bol dodávateľ vo fakticky výhodnejšom postavení, na základe jeho odbornej prevahy nad spotrebiteľom, ktorému poskytoval svoje služby. Žalovaný tiež poukázal na to, že riadne a v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi podniká v oblasti poskytovania spotrebiteľských úverov a ako poskytovateľ úverov je dlhodobo etablovaný na trhu, koná s odbornou starostlivosťou a vždy na základe všeobecne záväzných právnych predpisov platných v čase uzatvárania úverových zmlúv. Žalovaný nesúhlasí s akýmikoľvek tvrdeniami, ktoré ho spájajú s nekalými obchodnými praktikami, či konaním, ktoré sa prieči dobrým mravom. Názor, že právo na primerané finančné zadosťučinenie podľa ustanovenia § 3 ods. 5 ZoOS vzniká automaticky bez posúdenia ďalších okolností konkrétneho prípadu je v rozpore s potrebou spravodlivého usporiadania vzťahov. Aj z čl. 2 CSP vyplýva, že „ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty.“ Žalovaný zastáva ten názor, že inštitút finančného zadosťučinenia predstavuje právny konštrukt, po ktorom sa má siahť až v prípadoch, ak určitému protiprávnemu konaniu, ktorého sa spotrebiteľ úspešne domohol na súde, nebola poskytnutá dostatočná satisfakcia, nebolo mu urobené dostatočne za dosť. Žalovaný je toho názoru, že v prípade rozsudku Okresného súdu Malacky zo dňa 16.08.2019 sp.zn. 31Csp/33/2018, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29.09.2020 č.k. 8Co/269/2019 - 188, a na základe ktorého žalovaný zaplatil žalobcovi sumu 10.440,- Eur s prísl., bolo žalobcovi urobené zadosť, a že došlo k poskytnutiu dostatočnej satisfakcie zo strany žalovaného. Žalobca svojou argumentáciou o dôvodnosti primeraného finančného zadosťučinenia smeruje k dosiahnutiu neférovosti, ba ňou až odôvodňuje dosiahnutie zjavnej nespravodlivosti. Žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, že by mu konaním žalovaného vznikla akákoľvek fyzická, psychická alebo morálna ujma, ktorá zakladá nárok na peňažnú

satisfakciu. Žalovaný má za to, že nárok na primerané finančné zadosťučinenie sa má posudzovať individuálne podľa okolností prípadu a v predmetnom prípade nedošlo ku splneniu podmienok pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, v čom má primeranosť finančného zadosťučinenia spočívať. Súdna prax uvádza, že „priznanie primeraného finančného zadosťučinenia ako náhrady nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch prichádza do úvahy predovšetkým v tých prípadoch, keď porušenie základného práva alebo slobody nie je už možné napraviť. To znamená, že neprichádza do úvahy zrušenie rozhodnutia alebo opatrenia, resp. uvedenie do pôvodného stavu.“ Žalovaný tiež namieta tvrdenia žalovaného o sankčnej povahe inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia podľa ustanovenia § 3 ods. 5 ZoOS. Odborná verejnosť konštatuje, že „zadosťučinenie je nárokom, ktorým sa reparujú ujmy nemateriálnej povahy. Tento aspekt vychádza z podstaty tohto nároku, nie je možné preto pri rozhodovaní o ňom brať zreteľ na materiálne prvky. Jeho podstatou nie je sankčná povaha, aj keď zaplatení predstavuje úbytok v aktívach osoby, voči ktorej smeruje. Na účely sankcionovania je totiž administratívne a trestné právo, civilné právo má za cieľ „len“ kompenzáciu osoby, ktorej sa má zadosťučinenie poskytnúť.“ Požadovanú výšku finančného zadosťučinenia 700,- Eur nemožno v žiadnom prípade považovať za primeranú, pričom tvrdenie žalobcu, podľa ktorého by sa malo pri určovaní výšky primeraného finančného zadosťučinenia vychádzať z prínosu pre ostatných spotrebiteľov, v zmysle predísť tak opakovanému porušovaniu spotrebiteľských práv zo strany žalovaného do budúcnosti, považuje žalovaný za účelové a bezpredmetné; v tomto prípade ide o spor medzi dvoma stranami sporu, pričom na prihládanie na iné osoby nie je zákonný dôvod.

3. Žalobca v replike skonštatoval, že podľa jeho názoru boli podmienky pre uplatnenie nároku na primerané finančné zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 ZoOS splnené, pričom poukázal tiež na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017, v ktorom sa konštatuje, že jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok z bezdôvodného obohatenia. V posudzovanom prípade bol žalovaný právoplatným rozhodnutím zaviazaný vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie získané na jeho úkor, a to po tom, čo bola Zmluva súdom prejudiciálne posúdená ako bezúročná a bez poplatkov. Žalobca si následne ako spotrebiteľ uplatnil svoje právo na finančné zadosťučinenie, pričom uviedol, že mu bola spôsobená ujma tým, že znášal stav právnej neistoty až do právoplatného rozhodnutia vo veci, bol vystavený neplatným zmluvným podmienkam a právnej neistote a zo strany žalovaného bola poskytnutá vadná služba, pričom za porušenie týchto práv zodpovedá žalovaný. Účelom práva na primerané finančné zadosťučinenie je postih za porušenie práva a poškodenie záujmu spotrebiteľa, ako aj dosiahnutie odradzujúceho účinku, aby dodávateľ nepoužíval neplatné a nekalé zmluvné podmienky. Pokiaľ ide o primeranosť žiadanej sumy, žalobca má za to, že je logické a spravodlivé, aby výška primeraného finančného zadosťučinenia vychádzala z ujmy hroziacej spotrebiteľovi. Zákon však neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Preto sa prihliada na funkcie daného inštitútu (satisfakcia, sankcia, prevencia a pod.) a a) celkovú povahu, intenzitu a spôsob zásahu, b) časové trvanie závažného konania veriteľa, ktorý pri dojednávaní spotrebiteľskej zmluvy (a v priebehu jej trvania) nekonal v súlade so zákonom, c) závažnosť vzniknutej ujmy, okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, finančnej situácie osoby, do ktorej práva bolo zasiahnuté, a rozsahu nepriaznivých následkov, d) subjektívny prístup oboch strán k protiprávnemu konaniu a pod. Je dôvodné predpokladať, že žalovaný minimálne vedel, že neúvedením povinných údajov vyžadovaných ZSÚ v Zmluve nastane zákonom predpokladaná sankcia, t.j. že veriteľ (žalovaný) nebude môcť od dlžníka (žalobcu) žiadať úrok z úveru a ani iné poplatky, a pre prípad, že to tak urobí, bol s uvedenou zákonnou sankciou uzrozumený (dolus indirectus, tzv. nepriamy úmysel). Jeho konanie preto nemožno hodnotiť inak ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia z (čiastočne neplatného právneho úkonu), minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech. Žalobca má za to, že pri určení výšky primeraného zadosťučinenia je potrebné prihliadať na viacero faktorov, najmä na to, že žalobcovi bola žalovaným na základe Zmluvy poskytnutá suma 17.000,00 Eur a odplatu mal zaplatiť až vo výške 17.136,16 Eur, reálne žalovanému zaplatil 27.440,00 Eur, z čoho mu bolo vrátených 10.440,00 Eur ako bezdôvodné obohatenie žalovaného. Je nutné brať do úvahy aj časový aspekt veci, kde Zmluva bola uzavretá 19.06.2012 a žalovaný znášal závažné konanie žalobcu až do roku 2020. Žalobcovi bolo spôsobené psychické napätie a stres spočívajúce v potrebe vyhľadať právne poradenstvo a iniciovať spor proti ekonomicky a právne silnejšiemu žalovanému, pričom pred zahájením sporu sa neúspešne pokúšal vec vyporiadať mimosúdne. Prisúdená výška primeraného zadosťučinenia

má tiež odradiť žalovaného od ďalších protiprávnych aktivít. Žalobca napokon poukázal na skutočnosť, že len minimálna časť spotrebiteľov, ktorým žalovaný poskytol nezákonné úvery, sa skutočne aj svojich práv na súde domáha a teda v konečnom dôsledku žalovaný zo svojej praxe porušovania právnej úpravy ťaží nemalé finančné prostriedky. Nepriznanie finančného zadostučinenia ani v takej minimálnej výške, ako sa domáha žalobca v tejto veci, by znamenalo nielen postup v rozpore so zákonom (ktorý výslovne takýto nárok spotrebiteľovi priznáva), ale aj priame podporovanie podnikateľských subjektov v tom, aby aj naďalej porušovali právnu úpravu, keďže "to najhoršie čo by sa mohlo žalovanému stať" by bola povinnosť vrátiť nezákonne získané finančné prostriedky (žiadna sankcia alebo iné plnenie - t.j. žiadne finančné zadostučinenie - by totiž podľa žalovaného nemalo byť namieste).

4. Žalovaný v duplike zotrval na svojom stanovisku a uviedol, že žalovaný zaplatil žalobcovi sumu vo výške 10.440,- Eur, pričom každá ďalšia peňažná suma, ktorú žalobca od žalovaného požaduje, nemôže predstavovať legitímnu kompenzáciu, ale dosiahnutie neférovosti medzi sporovými stranami.

5. Súd nariadil pojednávanie na 11.07.2022, kde vec prejednal v neprítomnosti ospravedlneného žalobcu a vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi predloženými žalobcom: rozsudok OS Malacky 31Csp/33/2018 z 16.08.2019, rozsudok KS BA 8Co/269/2019 z 29.09.2020 s doložkou právoplatnosti, Predsporová výzva z 03.02.2021. Žalovaný na pojednávaní zotrval na svojich vyjadreniach a žiadal žalobu zamietnuť pre jej nedôvodnosť, pričom poukázal na skutočnosť, že žalobcom tvrdená „reálne vzniknutá ujma“ mu bola v celosti uhradená. Žalobca nepreukázal a nezdôvodnil prečo žiada práve sumu 700,00 Eur ako primerané zadostučinenie. Uviedol, že nesúhlasí so sankčným charakterom primeraného zadostučinenia, ani s tým, že by bol žalobca ako spotrebiteľ v slabšom postavení voči žalovanému, či s tým, že by toto konanie malo priniesť nejaký benefit pre iných spotrebiteľov, pretože to je vzhľadom na kontradiktórnosť procesu vylúčené. Súd by mal podľa žalovaného zohľadniť pri rozhodovaní spôsoby, akým bola Zmluva so žalobcom uzatvorená, ako aj skutočnosť, že v danom období bola iná právna úprava. Žalovaný v žiadnom prípade nemal v úmysle žalobcu oklamať, či uviesť do omylu, ako to žalobca naznačuje. Žalovaný už dve desaťročia pôsobí na trhu so spotrebiteľskými úvermi, a takéto konanie v rozpore so zákonom si nemôže dovoliť.

6. Po vykonanom dokazovaní zistil súd tento skutkový a právny stav:

7. Súd z rozsudku Okresného súdu Malacky č.k. 31Csp/33/2018-140 zo dňa 16.08.2019 zistil, že žalobca bol úspešný voči žalovanému v spore o zaplatenie sumy 10.440,00 Eur s príslušenstvom, a to titulom bezdôvodného obohatenia, ktoré žalovaný získal na úkor žalobcu plnením žalobcu nad rámec vrátenia istiny úveru poskytnutého podľa Zmluvy. Súd Zmluvu posúdil ako bezúročnú a bez poplatkov, a to z dôvodu absencie obligatórnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 ods. 2 písm. j) ZSÚ, ako aj z dôvodu uvedenia nesprávneho údaju o RPMN v Zmluve. Keďže žalobcovi bol poskytnutý úver vo výške 17.000,00 Eur a žalobca žalovanému zaplatil celkovo 27.440,00 Eur, čím sa žalovaný na jeho úkor obohatil o sumu 10.440,00 Eur, súd uložil žalovanému povinnosť túto sumu uhradiť žalobcovi v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Rozsudok Okresného súdu Malacky bol ako vecne správny potvrdený Krajským súdom v Bratislave rozsudkom č. k. 8Co/269/2019-188 zo dňa 29.09.2020. Oba rozsudky nadobudli právoplatnosť dňa 09.11.2020.

8. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, tento zákon upravuje práva spotrebiteľov a povinnosti výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov, pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa, postavenie právnických osôb založených alebo zriadených na ochranu spotrebiteľa (ďalej len „zdrúženie“) a označovanie výrobkov cenami.

9. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Zdrúženie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

10. Vo vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu § 3 ods. 5 ZoOS možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritériá na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadosťučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie ZoOS dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené ZoOS alebo osobitným predpisom, bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi. V prejednávanej príhode pritom možno konštatovať, že zo strany žalovaného došlo k takému porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré bolo bez ďalšieho spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi spočívajúcu v nezákonnom preplatení úveru, a teda k strate finančných prostriedkov, pričom k uvedenej finančnej ujme i reálne došlo, a to v rozsahu priznaného bezdôvodného obohatenia v konaní sp. zn. 31Csp/33/2018.

11. Ust. § 3 ods. 5 ZoOS upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, že na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Čo sa týka úspešného porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní nárok z porušenia práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, a to v konaní na súde. Zákon nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privodená nejaká ujma, postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde a v tomto zmysle je bez právneho významu, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla a v akej výške. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, ani jej konkrétne vyčíslenie. Inštitút primeraného zadosťučinenia napĺňa na účely ochrany spotrebiteľa požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany s tým, že má odradiť žalovaného alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania obdobného konania v budúcnosti, súčasne pritom pôsobiac preventívne. Aj z rozsudku Najvyššieho sudu SR zo dňa 30.01.2019 sp. zn. 6Cdo/127/2017 vyplýva, že na vznik nároku na primerané finančné zadosťučinenie postačuje vo všeobecnosti porušenie práva na ochranu spotrebiteľa bez potreby, aby toto konkrétne porušenie bolo deklarované vo výroku rozhodnutia (so súdnym judikovaním konkrétneho nároku, zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, apod.). Základným predpokladom úspešného uplatnenia práva na primerané finančné zadosťučinenie je teda porušenie práva alebo povinnosti podľa osobitných predpisov slúžiacich na ochranu spotrebiteľa (napr. zákona o ochrane spotrebiteľa, o spotrebiteľských úveroch, § 52 až 54 OZ a pod.).

12. Na základe vykonaného dokazovania v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami mal súd za preukázané, že základ nároku žalobcu je bezpochyby daný, nakoľko v tomto prípade je splnený jediný predpoklad pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie, ktorým je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom, nárok z ktorého bol úspešne uplatnený na súde. Z rozsudku Okresného súdu Malacky č.k. 31Csp/33/2018-140 zo dňa 16.08.2019 bolo preukázané, že žalobca bol úspešný voči žalovanému v spore o vydanie bezdôvodného obohatenia získaného žalovaným tak, že žalobca plnil na Zmluvu nad rámec jeho povinností, kde súd zistil, že uzavretá Zmluva je bezúročná a bez poplatkov pre porušenie § 9 ods. 2 ZSÚ, žalobcovi bol poskytnutý úver vo výške 17.000,00 Eur a žalobca zaplatil sumu 27.440,00 Eur. Súd z týchto dôvodov zaviazal žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 10.440,00 Eur žalobcovi. Možno teda konštatovať, že zo strany žalovaného došlo k takému porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré bolo bez ďalšieho spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi spočívajúcu v nezákonnom preplatení úveru a teda k strate finančných prostriedkov. S poukazom na vyššie uvedené súd konštatuje, že za daného stavu s ohľadom na závažné porušenie práv žalobcu zo strany žalovaného, ktorých ochrany sa žalobca úspešne domohol na súde, je priznanie finančného zadosťučinenia plne dôvodné.

13. Za nedodržanie predpisov určených na ochranu spotrebiteľa je zodpovedný žalovaný ako dodávateľ - poskytovateľ úveru a osoba, ktorá má pri ich poskytovaní (ktoré je predmetom podnikania žalovaného) postupovať s odbornou starostlivosťou. Žalovaný tak počas dlhšieho obdobia od žalobcu prijímal peňažné prostriedky na základe právneho úkonu, ktorý bol v rozpore so zákonom. Pre takýto prípad zákonodarca zaviedol ustanovenie § 3 ods. 5 ZoOS, pričom došlo k naplneniu hypotézy tejto právnej normy, keď v prípade žalobcu ide o spotrebiteľa, ktorý úspešne uplatnil porušenie práva ustanoveného predpisom na ochranu spotrebiteľa a v takom prípade má právo na finančné zadosťučinenie od „porušovateľa zákona“. Jedinou podmienkou je, aby finančné zadosťučinenie bolo primerané.

14. Ak žalovaný argumentuje vôľou žalobcu ako spotrebiteľa Zmluvu uzavrieť aj za daných podmienok, uvedené neobstojí. Bolo zákonnou povinnosťou žalovaného ako poskytovateľa úveru predložiť spotrebiteľovi na podpis zmluvu, ktorá bude obsahovať všetky povinné náležitosti v zmysle ZSÚ, ktorú povinnosť žalovaný preukázateľne pri poskytovaní spotrebiteľského úveru porušil. V uvedenom zmysle sú právne závery vyplývajúce z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019 naplnené aj v tomto konaní.

15. Žalovaný v konaní tvrdil, že už vyplatením bezdôvodného obohatenia došlo k naplneniu funkcií inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia, keďže žalovaný už raz sankcionovaný bol, a to tým, že žalobcovi bol poskytnutý úver bez úrokov a poplatkov a sumu prevyšujúcu istinu mu žalovaný na základe rozsudku vyplatil. Súd však má za to, že nemožno „ukracovať“ v tomto konaní žalobcu (v kontraktáčnom procese dlžníka) od možnosti domáhať sa i primeraného finančného zadosťučinenia. Napokon bol to v tomto konaní žalovaný (v kontraktáčnom procese veriteľ), kto porušil spotrebiteľské právo, preto musí znášať aj riziko multiplikačného žalobného efektu, všetko vo svetle toho faktu, že je to žalobca, kto je pri iniciácii sporu tzv. dominus litis.

16. Pri určovaní výšky finančného zadosťučinenia súd konštatuje, že aj bez zákonnej úpravy kritérií určovania výšky primeraného finančného zadosťučinenia, treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú a to tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak podľa názoru súdu ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite. Súčasne však toto finančné zadosťučinenie nesmie predstavovať neopodstatnené, neprimerané obohacovanie sa na strane žalobcu. Pokiaľ ide o konkrétnu výšku primeraného finančného zadosťučinenia, tú určuje voľnou úvahou súd podľa okolností veci. Krajský súd v Prešove v rozhodnutí sp.zn. 17Co/17/2018 zo dňa 10.4.2018 uviedol, že pri stanovení výšky primeraného finančného zadosťučinenia treba vychádzať zo závažnosti vzniknutej, resp. hroziacej ujmy, okolností tak na strane žalobcu ako aj žalovaného, okolností, za ktorých došlo k porušeniu práva žalobcu. Pri určení výšky finančného zadosťučinenia sa nemožno striktno držať ujmy, ktorá žalobcovi objektívne hrozila, resp. mu vznikla. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, resp. na kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale v danom prípade musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Súd je súčasne viazaný návrhom žalobcu a nesmie ho prekročiť, preto suma uvedená v žalobe musí byť vnímaná ako suma maximálna, ktorú možno žalobcovi voči žalovanému priznať.

17. Súd v zmysle vyššie uvedeného považoval žalobcom žiadanú výšku finančného zadosťučinenia 700,00 Eur za primeranú. Súd pri určovaní danej sumy ako primeranej prihliadol na skutočnosť, že žalobca musel v danej veci ako spotrebiteľ aktívne uplatňovať svoje práva podaním žaloby, žalovaný nereagoval na návrhy zmierneho riešenia veci a vystavil spotrebiteľa neistote počas celého priebehu konania, pričom výška ujmy spôsobenej žalobcovi je kvantifikovateľná výškou priznaného bezdôvodného obohatenia prevyšujúcou sumu 10.000,00 Eur. Bolo nutné vziať do úvahy aj dĺžku trvania závadného stavu - od uzatvorenia zmluvy (19.06.2012) až do právoplatnosti rozhodnutia súdu (09.11.2020), teda viac ako 8 rokov. Hoci u žalobcu nebol zásadne tvrdý, ani preukázaný fatálny dopad na jeho sociálnu situáciu z dôvodu preplatenia úveru, ako ani zásadný vplyv porušenia povinností žalovaného (preplatenia úveru, či správania žalovaného v konaní) na jeho emočné prežívanie (okrem neistoty v súdnom konaní), prípadne aj so vznikom dôsledkov (vznik psychických problémov, či ochorení), ktoré všetky aspekty by odôvodňovali priznanie vyššej sumy finančného zadosťučinenia, je nepochybné, že konanie žalobcu bolo objektívne spôsobilé také negatívne dôsledky v súkromnom živote žalobcu vyvolať. Žalovaná suma finančného zadosťučinenia je tak podľa názoru súdu primeraná; nespôsobuje navyše ani neprimerané obohacovanie žalobcu v porovnaní s percentuálnym vyjadrením prípadného obohatenia žalovaného pre prípad, že by žalobca plnil v zmysle Zmluvy. Suma 700,00 Eur predstavuje cca 6,71 % priznaného bezdôvodného obohatenia, pričom súd sú známe prípady priznaného finančného zadosťučinenia v spotrebiteľských veciach od 10 % až do 25 % a preto 6,71 % nevybočuje z rámca obvyklých občianskoprávných sankcií v obdobných veciach. Súd má za to, že uvedená výška finančného zadosťučinenia bude dostatočne plniť sankčnú a odradzovaciu funkciu, ako aj dodatočnú odmeňovaciu funkciu spotrebiteľovi, keď satisfakcia bola žalobcovi z veľkej

časti poskytnutá už predchádzajúcim rozhodnutím, ktorým došlo aj k reparácii jeho majetkovej ujmy. Žalobcom žiadaná suma je navyše podľa názoru súdu oproti ujme, ktorá žalobcovi reálne vznikla a ktorá spočívala v bezdôvodnom obohatení žalovaného presahujúcom sumu 10.000,00 Eur, minimálna, priam symbolická. Nemožno nevziať do úvahy, že žalobca dal žalovanému niekoľko možností, aby mu bezdôvodné obohatenie zo Zmluvy vydal dobrovoľne, k čomu žalovaný odmietol pristúpiť a dokonca proti vyhovujúcemu rozsudku súdu prvej inštancie podal opravný prostriedok. Súčasne je nutné zohľadniť, že žalovaný ako profesionál, navyše kvalifikovane právne zastúpený, si pri množstve súdnych sporov, ktoré vedie, musel byť vedomý nedostatkov uzavretej Zmluvy, pretože rovnaký nedostatok je žalovanému všeobecnými súdmi pravidelne vytýkaný a ním uplatňované nároky pravidelne (minimálne sčasti) zamietané, čo je súdu známe i z jeho vlastnej úradnej činnosti.

18. Žalovaný namietal výšku žalobcom žiadaného finančného zadosťučinenia, resp. skutočnosť, že ju žalobca nezdôvodnil. Pokiaľ ide o odôvodnenie výšky finančného zadosťučinenia v peniazoch, súd poukazuje na analógiu iuris s ustanovením § 50 ods. 3 zákona o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov, v zmysle ktorého ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Teda nemusí uviesť odôvodnenie výšky, ale dôvody, z akých sa domáha zadosťučinenia. Požiadavka výšky je v tomto prípade splnená uvedením konkrétnej sumy, ktorú žalobca považuje za primeranú a dôvody žalobca uvádzal od podania žaloby v celom konaní. To, že ich žalovaná strana neakceptuje ako dôvodné alebo preukázané, neznamena, že nie sú dané.

19. Súd na základe uvedených skutočností zaviazal žalovaného na zaplatenie finančného zadosťučinenia tak, ako je uvedené vo výroku I. rozsudku.

20. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

21. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 CSP. Žalobca bol v konaní plne úspešný, preto mu súd voči žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a. neboli splnené procesné podmienky,
- b. súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c. rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d. konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e. súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f. súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g. zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h. rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov). Na exekučné konanie je kauzálny príslušný Okresný súd Banská Bystrica (§ 49 Exekučného poriadku).